

DELAVSKA FRONTA

Uredništvo: Maribor, Koroška cesta 5. Uprava: Maribor, Koroška cesta 1. Naročnina: letočno Din 36.—, mesečno Din 3.—. Oglasi po ceniku. — Izhaja vsako soboto zjutraj.

Naše vodilo: splošnost!

Brez dvoma je mnogo hudega na svetu radi človeške sebičnosti in umazanega egoizma. Vsak človek, vsak poedinec in vsak sloj vidi le sebe in svojo korist. Smisla za sočloveka ali drugi sloj vidimo bore malo.

Le pogledimo kapitalistični sloj, kader posedujočih. Z vso silo vztraja na svojem svetem lastninskem pravu. Množice brezposelnih naraščajo, ljudje od pomanjkanja hirajo, gladujejo, umirajo. Še zaposleni so slabo plačani, žive v slabih razmerah in se prehitro izčrpavajo. Mladina, ki prihaja iz šol, je željna dela ter zaslužka. Hoče samostojnosti in zaposlitve, hoče se postaviti na svoje noge. Pa vsega tega ne more. Preden mlad človek pride preko vlaganja prošelj ter odpiranja in zapiranja vrat do skromnega zaslužka, je že vsega skupaj — sit. Komaj je pričel živeti, ali bolje, preden je pričel živeti, je že naveličan življenja. Vse to posedujoči vidijo. Toda kaj store na to? Ali mogoče pridejo do edino pametnega sklepa, da niso le oni na svetu, da so navsezadnje do brine sveta za vse ljudi in da bo treba v zapletenem kolesju gospodarskega ustroja nekaj spremeniti, če se hočejo izogniti svoji izoliranosti, osovraženi in nasilnim prevratnim poskusom? Ne! Vsega tega ne opažamo. Lastniki proizvodnih sredstev gospodarijo naprej po svoji stari metodi, tekmujejo med seboj in se udajajo divjemu gonu za brezmejnim dobičkom. Vsak poskus zboljšanja sedanjega gospodarskega reda označujejo za protizakonita dejanja, za komunizem in kot napad na celotno sedanjo civilizacijo. Podjetniki poznajo z malimi izjemami le interes svojega razreda, stoje na svojem razrednem stališču.

Če vse to vidimo, moremo razumeti, da so se našli med delavci nekateri, ki tvorijo danes še večino, ki so šli čez drn in strn za besedami krščanskega žida Karla Marxa, ki je pozval svetovni proletarijat, naj se združi v razrednem boju proti zastopnikom kapitalizma, slednjega stre in postavi na mesto sedanje neharmonične družbe novo socialistično družbo, ki bo slonela na diktaturi proletariata, ali bolje povedano, na diktaturi ozkega kroga ljudi, ki so si znali pridobiti s svojim nastopom zaupanje delovnih slojev, pa bodo v namišljeni diktaturi to zaupanje izrabili in vladali nad delavstvom, mesto za delavstvo, kot nazorno kaže primer boljševiske Rusije. Zapeljani delavci seveda ne pomislijo, da je trajno taka socialistična diktatorska država nevzdržna kot je trajno nevzdržna katerakoli vlada, ki ne sloni na zaupanju ljudstva, na zaupanju svobodnih in v demokratskem duhu vzgojenih ljudi. Tako so se ponesrečili vsi slični zgodovinski poskusi, da omenjamo samo zadnjega, to je polom socializacije rdečih jakobinskih revolucionarjev, dočim slutimo v Rusiji sličen razvoj. Povsod in tudi pri nas drevijo delavci nehote za razredno-bojnimi gesli, odklanjajo sodelovanje z drugimi sloji in tako pripravljajo hočeš nočeš razmere, kakršnih si nihče od njih dejansko ne želi.

Krščanstvo ni vera enega sloja, ne ene kaste ali enega razreda. Ono je dalo nauk o božjem otroštvu vseh ljudi, prave enakosti ter bratstva. Ono ne skrbi samo za tega ali onega, temveč za vse človeštvo. Enake poteze mora nositi na sebi tudi delavsko strokovno gibanje, ki stoji na krščanskem svetovnem nazoru. Tudi delavsko gibanje je in mora biti usmerjeno v delo za blagor vsega naroda, vsega ljudstva in vseh ljudstev. Zato krščansko delavsko gibanje ne more biti in ni razredno, ni razredno-bojno, ne dela le za interese proletarskega — delavskega razreda, ne vidi le njegovih koristi, ampak ima pred očmi koristi vsega ljudstva. Zato rešuje delavsko vprašanje upoštevajoč pri tem koristi kmeta, obrtnika in gospodarstva. V gospodarstvu noče, da bi delavstvo samo prevzelo podjetja, temveč hoče v gospodarstvu za delavstvo soodločevanje, soodgovornost in tudi odgovarjajoči delež na dobitinah. Zaradi tako vzvišenih in obče koristnih ciljev organizacij, ki so v sklopu z »Zvezo združenih delavcev«, je prav, da se naše delavstvo oprime teh organizacij z vso dušo in dela požrtvovalno za njihovo uveljavljanje in zmago.

Gospodarski načrti vlade.

Obenem s proračunom je vlada predložila skupščini tudi nov finančni zakon za izvajanje proračuna. V ta zakon je vnešen okrog 400 dostavkov, s katerimi dobijo posamezna ministrstva važna pooblastila za izdajanje novih uredb z zakonsko močjo. Ti dostavki se nazivajo amandmani ter so bili sprejeti skupno s proračunom. Po večini so gospodarskega in socialnega značaja, le amandmani notranjega ministrstva imajo političen pomen. Izmed najvažnejših amandmanov omenjamo naslednje:

Minister za socialno politiko je pooblaščen, da uveljavi uredbo o delavskih zbornicah. S to uredbo se bo nehala samovlada socialistov v teh naših najvažnejših delavskih ustanovah, katere so socialistični voditelji izkoriščali za sebe ter si izplačevali iz delavcem pritrzanega denarja masne plače in vzdrževali s temi sredstvi socialistično stranko. Na ta način bo našim rdečkarjem izvita iz rok najvažnejša ustanova, ki so jo smatrali kot svojo molzno kravo.

Prometni minister je pooblaščen, da najame posojilo pol milijarde za zgradbo novih železniških prog, novega materiala

za obnovitev našega železniškega parka pa lahko nabavi za 400 milijonov Din. 100 milijonov Din lahko najame posojila za zgraditev in ureditev naših pristanišč.

Notranji minister se pooblašča, da še nadalje vrši izpremembe občinskih mej in izda politične zakone o zborovanju, tisku in volitvah.

Tudi ostala ministrstva so dobila pooblastila za izdajo nekaterih uredb z zakonsko močjo, s katerimi se bodo uredila pereča gospodarska in finančna vprašanja. Važna je zlasti uredba, s katero se bo izpremenil zakon o likvidaciji kmečkih dolgov ter se bo z njo pomagalo našim posojilnicam do likvidnosti.

Važno pooblastilo je dobil prosvetni minister za znižanje šolskih taks, ki so bile na vseučiliščih zlasti za revne dijake silno težko breme. Za vpis na univerzo in druge visoke šole se bo plačala odslej za vsak semester taksa 25 Din (doslej 100 Din). Znižane so tudi šolnine za vse šole, najvažnejša pa je določba, da začno plačevati šolnino šele učenci, odnosno študenti, ako plačujejo sami ali pa njih svojci vsaj 800 Din neposrednega državnega davka (doslej 300 Din).

Slika našega socialnega življenja.

Iz poročila ministra za socialno politiko pred parlamentom.

V proračunski debati je vzbujal posebno pozornost minister za socialno politiko s svojim poročilom, v katerem je naslikal kaj žalostno stanje našega socialnega življenja. Pokazal je na usodne napake, ki so se delale pod prejšnjimi režimi, v katerih so imeli tudi naši marksistični generali tehtno besedo, ki je pa niso izrabili za drugega, kakor da so si utrdili svoje mehke stolčke v raznih delavskih zbornicah, borzah dela in drugih socialnih ustanovah ter jih izmogočevali v svojo korist. Tako je potem moralo priti tako daleč, da smo kljub najmodernejši socialni zakonodaji še vedno tam, kjer smo bili nekoč. Tako je še danes pereč problem naših bolnišnic, v katerih bi moralo biti najmanj 70.000 postelj, da bi zadostovalo najnujnejši potrebi prebivalstva, imamo pa jih komaj 25.000. Poleg tega bi morale imeti še naše umobolnice 10.000 postelj, sanatoriji za tuberkulozno bolne 25.000, bolnišnice za trahom 50.000, za endemični sifilis 20.000 postelj. V državi imamo 25.000 vasi, pa samo v 800 vaseh so zdravniki. Prav tako važno je vprašanje brezposelnosti. Imamo 50.000 brezposelnih industrijskih delavcev, kar ni veliko ter ne bi povzročalo državi velikih skrbi, če ne bi pritiskalo iz vasi najmanj 700.000 brezposelnih kmečkih ljudi, katerim zem-

lja ne more dajati več kruha ter silijo v industrijo.

Izseljensko vprašanje je prav tako važno. Lani se je izselilo iz države 12.000 ljudi, vrnilo se je pa 4000 izseljencev. Mnogi kraji so pri nas pasivni, ne pride-lajo toliko, da bi se lahko preživeli. Lani je država izdala za prehrano pasivnih krajev 46 milijonov Din. Tuberkuloza je v državi ena najhujših morilk, ki je pokosila v treh letih 250.000 ljudi. Velika je umrljivost dojenčkov, saj zahteva letno 280.000 smrtnih primerov. Vseh teh problemov se hoče vlada z vso energijo lotiti. Da se dvigne zdravje na deželi, bodo morali v bodoče mladi zdravniki odslužiti določeno število let na vaseh, preden se lahko potegujejo za službe v mestih. Država gradi celo vrsto bolnišnic, med njimi velik bolniški paviljon v Ljubljani, da vsaj deloma odpomore stiski v bolnišnicah. Za izseljence se skrbi sedaj tudi v inozemstvu, kjer pazijo naši zastopniki, da jih tujina ne izkorišča, ter imajo na razpolago naše učitelje, da se mladina ne odtuji narodu. Brezposelnost se pobija z velikimi javnimi deli, za katere je izdala država lani eno milijardo dinarjev. Pasivnim krajem pa bo država priskočila na pomoč raje v obliki javnih del, kakor da jim daje živila in podpore v denarju.

Razširitev pokojninskega zavarovanja na vso državo.

V amandmanih socialnega ministrstva je tudi važna določba o razširjenju pokojninskega zavarovanja za delavce in nameščence na vso državo. Minister sme razširiti pokojninsko zavarovanje uslužbencev po predpisih pregledanega zakona o zavarovanju delavcev in nameščencev ter ga raztegniti na ostale kraje države, kjer do sedaj tega zavarovanja ni bilo, bodisi

za vse ali za posamezne gospodarske skupine in panoge in v ta namen izdati predpise o ustanovitvi, organizaciji in medsebojnem razmerju novih samoupravnih vršilcev pokojninskega zavarovanja, kakor tudi o razmerju do Pokojninskega zavoda v Ljubljani, kateremu more zaupati izvedbo potrebnih predel za ustanovitev novih nosilcev pokojninskega zavarovanja.

Marksistom v Del. zbornicah bo odklenkalo.

V poročilu o amandmanih novega finančnega zakona smo že omenili pooblastilo, ki ga je dobil minister za socialno politiko o Delavskih zbornicah. Ministrski svet je pooblaščen, da na predlog ministra za socialno politiko in narodno zdravje uveljavi uredbo z zakonsko močjo o delavskih zbornicah.

Z dnevom, ko stopi ta uredba v veljavo, prenehajo veljati vse odredbe III. oddelka zakona o zavarovanju delavcev, ki se nanašajo na delavske zbornice. Dokler pa ta uredba ne stopi v veljavo, pa more mi-

Dr. Korošec o kmečkih zbornicah.

V nedeljo se je vršil v Ljubljani občini zbor Kmečke zveze, ki je nepolitična stanovska organizacija slovenskih kmetov. Kmečka zveza ima danes že 80.000 članov, ko bo pa njena organizacija povsem končana, bo štela nad 100.000 članov. Zborovanja v Ljubljani se je udeležil tudi naš voditelj dr. Anton Korošec, ki je imel, burno pozdravljen, važen govor o pomenu kmetijskih zbornic. Te zbornice so dobili naši kmetje šele pred kratkem. Ustanovitev teh važnih javnopravnih ustanov je za našega kmeta velikega pomena. Danes se njihov vpliv še ne čuti, toda čez 10—20 let bo drugače in takrat bodo imele kmetijske zbornice v našem javnem življenju tisti pomen, kakor ga imajo za delavstvo delavske in za pridobitne kroge trgovske zbornice. Dosedaj edini kmet ni imel svojih stanovskih zastopstev, da bi lahko na pristojnih mestih povedal svoje mnenje. Preko zbornice pa bo lahko zastavil besedo povsod, kjer se mu bo zdelo potrebno. Tudi za našega kmeta bodo prišli bolj-ši časi ter je zanj v vsakem oziru napravljen velik korak naprej.

Zborovanje ZZZ v Ptujju.

Ker se je v Ptujju ustanovila postojanka »Zveze združenih delavcev«, je bilo umestno prizadevanje po javnem zborovanju ZZZ. V nedeljo 7. marca se je tako zborovanje vršilo dopoldne v prostorih gostilne Brenčič. Udeležba je bila zadovoljiva. Častno so se odzvali tudi marksisti, in sicer levi in desni. Zborovanje je otvoril predsednik Klančič in dal besedo tov. Cviklu iz Ljubljane, kateri je v enournem govoru predstavil zborovalcem »Zvezo združenih delavcev«, ker namen je bil ta, da se tudi javnost spozna o cilju in namenu organizacije. V ostalem je v miru poteklo zborovanje, samo marksisti so morali po svoji stari navadi seveda ugovarjati, naravno, da so bili tudi smešni. Zaloške ceste še niso pozabili. Dobili pa so krepke odgovore. Shod je dosegel svoj namen. Ptujsko delavstvo se je seznanilo tudi s krščansko strokovno organizacijo in spoznalo načelno razliko med krščanskim in materialističnim pokretom. Pametnim je postalo jasno, da hkrati služiti Bogu in hudiču je nemogoče. Tudi pri debati se je pokazalo isto. Ko so nasprotniki spoznali, da nimajo pravih argumentov, je stopil v ogenj skrajni levičar, katerega namen pa je seveda bil, podžgati ljudsko nezadovoljnost s še tako neresnico ali kleveto. Sprivil se je nad socialne zakone in vlado, pri čemer je rabil izraze, da je bil zastopnik oblasti po službeni dolžnosti dolžan, odvzeti mu besedo. Tedaj pa, ko je videl, da mu ne bo mogoče uganjati svojih demagogij in ljudi zapeljati, se je oblekel in pozval leve in desne, da so lepo bratsko zapustili lokal. Nam to ni nič škodovalo, prej koristilo. Bodo ljudje počasi vsaj spoznali igro, ki se igra v marksističnem taboru. Če pogledamo turnir med Stalinom in Trockijem in njihovimi tajnimi navodili, vidimo, da je to samo igra, da se med tem eni kot drugi vodje valjajo v izobilju, delavec ti pa garaj in se pripravljaj na komunistični raj, na barikade, da boš ja popoln suženj marksističnih mogotcev. — Po shodu so sledila še kratka navodila.

Novi stavke v ameriški avtomobilski industriji.

Ameriška avtomobilska industrija je letos že drugič prišla v silno težaven položaj. Po velikih stavkah v družbi General Motors je sedaj stopilo v stavko delavstvo Chryslerjevih avtomobil. Tovarn. Chrysler zaposluje 67.000 delavcev, od tega pa jih stavka 50.000. Chryslerjeve tovarne so glede proizvodnje avtomobilov na tretjem mestu v svetu ter so lansko leto izdelale 1 milijon vozov. Delavstvo je stopilo v stavko, ker tovarna ne priznava delavcem pravice do lastne delavske organizacije. Tudi pri družbi General Motors položaj še ni urejen ter se še vršijo nadalje pogajanja z zastopniki delavskih organizacij. V avtomobilskih tovarnah v Flintu je stopilo v stavko 6400 delavcev.

Politične vesti.

Državni proračun je bil sprejet zdaj tudi v podrobni debati od parlamenta. Tudi podrobna razprava je bila zanimiva, v kolikor se to tiče slovenskih poslancev, ki so se zopet zaletavali v vlado ter v razmere v Sloveniji. Krepek odgovor so dobili od dr. Koceta, ki je razgalil prave cilje slovenske JNSarske gospode ter zlasti temeljito obračunal z njihovim jugoslovanstvom, katerega pozna samo takrat, kadar se borijo za oblast.

Seje senata so se pričele v ponedeljek. Na prvi seji je senat v glavnem razpravljajal o položaju podpredsednika dr. Ploja, ki je izstopil iz JNS. Njegova bivša stranka hoče, da mora dr. Ploj sedaj odstopiti tudi kot podpredsednik senata, češ, da je bil izvoljen na to mesto kot predstavnik JNS. Dr. Ploj pa ni istega mnenja, kakor njegovi bivši tovariši iz JNS, ker je podal izjavo, da ne mara odstopiti

Okrog tega se naši senatorji sedaj že nekaj časa borijo, dokler ne bodo dobili pametnejšega dela, da bodo razpravljali o proračunu.

Sestanek dr. Mačka in dr. Krnjeviča. Vsi radičevski emigranti, ki so po šestojanuarskem režimu pobegnili v inozemstvo, so se že vrnili domov z izjemo bivšega generalnega tajnika stranke dr. Krnjeviča, ki še živi v Ženevi. Te dni pa se je dr. Krnjevič sestal z dr. Mačkom, ki je nalašč radi tega odpotoval z avtomobilom v Gradec. O rezultatih tega razgovora se dosedaj še ni nič doznelo.

Srbijanski mačkovi silijo v skupščino. Tekom proračunske razprave sta se pojavila v parlamentu dva poslana, ki sta bila v Srbiji izvoljena na dr. Mačkovi listi ter sta bila člana izvenparlamentarne opozicije. Sta to poslana Zdravkovič in Nikolič, ki sta izjavila, da so njuni volilci zahtevali, da gresta v narodno skupščino. Sedaj jima je sledil še tretji poslanec Djoka Petrovič, ki je pristaš Davidoviča.

Smrt Milana Pribičevića. Za Svetozarjem Pribičevićem je sedaj pokosila smrt še njegovega brata Milana, ki je umrl na jetiki v zdravilišču v Švici. Milan Pribičević je bil svoječasno oficir ter je dosegel čin polkovnika. Po prevratu je šel v pokoj ter je postal poslanec. Skupaj s Svetozarjem je bil član Samostojne demokratične stranke, pozneje pa se je z njim priključil Radiču. Pri petomajskih volitvah je bil izvoljen na Mačkovi listi za narodnega poslana. Bil je sedaj eden od vodij Mačkovega pokreta.

Italija nam ponuja trgovsko pogodbo. Z marcem poteče začasna trgovska pogodba med Italijo in našo državo. Kakor se doznava, nam ponuja sedaj Italija sklenitev dveletne trgovske pogodbe, v kateri nam bo dala iste ugodnosti, kakor jih uživata na italijanskih tržiščih Avstrija in Madžarska. To znači, da se bo naš izvoz v Italijo mnogo lažje razvijal, kar bo posebno prav prišlo slovenski lesni industriji in v tej industrijski panogi zaposlenemu delavstvu.

Nemčija je na Madžarskem pripravljala prevrat. Nemški narodni socializem je v mnogočem podoben ruskemu komunizmu, med drugim tudi v tem, da skuša v sosednjih državah spraviti na vlado take režime, ki bi bili njemu prijazni. V tem svojem hotenju se narodni socializem popolnoma poslužuje metod kominterne. Dokaz temu je puč, katerega so pripravljali madžarski fašistični krogi z denarno in moralno pomočjo Nemčije. Vlada je v poslednjem hipu prišla na sled tem mahinacijam ter jih preprečila. Aretiranih je več sto častnikov, odstavljen je policijski predsednik v Budimpešti ter mnogi višji uradniki, ki so vsi bili zapleteni v priprave za

puč, nemški poslanik in dopisnik nemškega poročevalskega urada pa sta nenadoma odpotovala v domovino ter se ne bosta več vrnila na svoje mesto. Bajes so Nemci žrtvovali milijonske svote za prevratne priprave, ki bi se bile posrečile, če ne bi bila prišla cela zadeva potom izdajstva na dan.

Francija za svoje varstvo. Spričo velikega oboroževanja Nemčije in ostalih sosed, je morala tudi Francija vgrizniti v kislno jabolko ter je razpisala veliko posojilo v znesku 10 milijard frankov, katerega bo porabila za nabavo novega orožja ter spopolnitev vojnih zalog. Neprijeten slučaj je hotel, da morajo to oboroževanje izvesti francoski sošijalisti, ki so pri prihodu na vlado zapisali v svoj program — splošno razorožitev ter čim večjo štednjo v vojnih izdatkih. Zopet je to dokaz, da so vse parole socializmov le prazne fraze, ki se v praktičnem življenju ne dajo izvajati.

Italijansko-angleška napetost. Že zadnjič smo poročali o ogromnem oborožitvenem načrtu, ki ga je izdelala Italija, ki namerava izdati novih 40 milijard za oboroževanje. Italija dela to iz strahu pred Anglijo, s katero računa kot z bodočo nasprotnico v borbi za nadvlado na Sredozemskem morju. Italija se zaveda, da bo spopad neizogiben, čim se bo čutila Anglija dovolj močno, da ukroti Italijane. Zaradi tega išče sedaj Italija krčevito zaveznike vse naokrog. S tem v zvezi je sedaj potovanje Mussolinija v Libijo. Mussolini se skuša na vso moč prikupiti Arabcem, ker bi si jih rad pridobil kot zaveznike v bodočem spopadu. V Libiji, kjer so Italijani Arabce do nedavnega silno zatirali, se jim sedaj na vso moč dobrikuje. Mussolini sam bo predsedoval v Gadamesu velikemu zletu arabske mladine. Ob tej priliki bodo domačini podarili Mussoliniju častno sabljo kot priznanje. Pred odhodom v Libijo je Mussolini sklical vrhovni italijanski vojni svet, na katerem so sklenili, da se vršijo po vsej Italiji velike vojaške vaje. Tudi v Abesiniji bodo taki manevri. Italijansko brodogradništvo pa bo imelo ob priliki Mussolinijevega potovanja manevre v ožini med Sicilijo in Afriko. Te vaje se bodo vršile istočasno, ko se odigravajo veliki angleški pomorski manevri okrog Gibraltarja, v katerih sodeluje 106 angleških bojnih ladij, ki jim poveljuje 11 admiralov. Angleška mornarica bo potem ponovila te vaje okrog Malte. Vse te vaje, ki so zvezane s tiho diplomatsko borbo, stopnjujejo napetost med Anglijo in Italijo ter pripravljajo skrajno nemirne ozračje nad Sredozemskim morjem. Mor-da ne bo poteklo mnogo let, pa bomo doživeli na tem morju veliko vojno, ki bo odločala o usodi velikih morskih držav. Ni verjetno, da bi v taki borbi podlegli Angleži, ker razpolagajo s čisto drugimi rezervami, kakor Italija. Zato si bo slednja skušala najprej zavarovati hrbet in je verjetno, da bodo v tem času države, ki mejijo na severu na Italijo, deležne njene posebne naklonjenosti.

Izpremembe v angleški vladi se pričakujejo takoj po kraljevem kronanju. Ministrski predsednik Baldwin bo podal svojo ostavko. Odstopil bo tudi minister Macdonald. Baldwin bo kralj imenoval za lorda ter bo vstopil v lordsko zbornico. Predsedstvo vlade prevzame Chamberlain, ki je znan kot velik nasprotnik Nemčije.

Bivši angleški kralj se ženi. V kratkem se bo vršila poroka med bivšim angleškim kraljem, sedanjim vojvodo Windsorskim, in gospo Simpsonovo. Poroka se bo vršila v Franciji ter se bo novoporočeni par nastanil v francoskem gradu Conde, katerega je vojvoda Windsorski kupil.

Jugoslovanski fašizem.

V naši državi se je pojavil fašizem po zgledu na italijanski primer. Bajes je imel prvotno samo narodnostno borben značaj, kmalu pa se je predstavil kot črna uniformirana garda, nazvana »Orjuna«, ki je napovedala boj demokratičnim silam in našla v tem oziru vso zaslonbo v Samostojni demokratični stranki, katere šef je bil Svetozar Pribičević. Pribičević in »Orjuna« sta zahtevala na svojih shodih odpravo demokratskega režima, razpust strank in uvedbo vlade »mogočne roke«. Toda, ko je vse kazalo, da take vlade ne bo dobil Pribičević z »Orjuno«, je postal šef SDS najvnetejši zagovornik demokracije in zaveznik Stjepana Radiča, ki ga je prej neusmiljeno preganjal. »Orjuna« nam je ostala v svežem spominu vsled svojih številnih terorističnih akcij proti pristašem SLS, proti krščanskim organizacijam, posebej pa še proti nekaterim delavskim organizacijam in delavcem-poedincem. Kadar je sedel v vladi Pribičević, zaščitnik »Orjune«, sploh ni bilo varno za opozicionalca iti na cesto, ker ni bil varen pred napadi. Globoko smo se oddahnili, ko je vlada razpustila »Orjuno«. Doba »Orjune« je končala, ni bilo pa s tem še konec ljudi s fašističnimi skominami.

Pod vlado »demokratične« JNS so se fašistično usmerjeni gospodje odcepili od JNS in ustanovili svoje stranke, katere pravice ostali državljani tedaj niso imeli. Tako smo dobili Hodžerovo stranko, ki je pokazala svojo ost v kulturnem oziru s svojim predlogom, naj se izženejo jezuiti iz Jugoslavije. Druga taka skupnica pod vodstvom bivšega ministra Ljotiča je osnovala stranko, nazvano »Zbor«. Ta skupnica je bila nekaterim simpatičnejša, ker je njen vođa tudi znan zadrugar. Ljotičev »Zbor« je delal zase veliko reklamo po vsej državi in tudi pri nas v Sloveniji. Vsaka propaganda pa stane denar. Zato so se ljudje pričeli izpraševati, odkod »Zboru« toliko denarja. Končno se je odkrilo, da vodi denarni Ljotičev kanal — iz narodno-socialistične Nemčije.

Nemci so osnovali v Zagrebu podružnico družbe »Tehnična Unija«, katere centrala za Srednjo Evropo je v Berlinu in ima namen, urediti nemški gospodarski ter politični vpliv. Zagrebško »Tehnično Unijo« je organiziral pojugoslovenjen žid, čeprav se hitlerjevci doma tako silovito bore proti židom, s kapitalom 500 milijonov dinarjev. Bivši belgrajski tajnik »Zbora« je sam priznal, da se je ustanovila »Tehnična Unija« v zvezi z »Zborom«, oziroma njegovim praznim žepom. Šef Unije, žid Diamantenstein, je iskal zveze tudi z Mačkovo stranko, oziroma njegovo »Gospodarsko slogo«. Ta pa je odklonila sodelovanje, ker ni hotela imeti opravka s pripadniki Zbora.

Namen »Tehnične Unije« je gospodarsko izkoriščati naše pokrajine, s čistim dobičkom tega izkoriščanja pa podpirati fašistični »Zbor«, katerega zastopniki so se že zglasili pri narodno-socialistični centrali v Berlinu ob nekem kongresu. V Belgradu so zato razpuščene mladinske organizacije »Zbora«, ker je bila dokazana njihova odvisnost od »Tehnične Unije«.

Delavci, pristaši svobodnega krščanskega strokovnega gibanja, pozdravljajo vse ukrepe oblasti proti fašističnim izročkom pri nas, pa naj nastopajo pod imenom »Orjuna«, »Zbor« ali kakim drugim. Za mirno sožitje ljudi ni namreč fašizem nič manj nevaren kot komunizem, ker oba enako izpodjedata temelje naše družbe in kulture ter odpravljata osebno svobodo, socialnih vprašanj pa ne rešujeta na pravi način. Za one, ki nočejo videti pri nas možnosti fašistične nevarnosti, je pa škandal »Tehnične Unije«, oziroma »Zbora« glasen poziv, naj se ne udajajo iluzijam, ker: kar še ni, se vse lahko še zgodi.

Vestnik ZZZ.

Iz centrale:

Praznik sv. Jožefa. Glasom sklepa občnega zbora centrale z dne 3. 1. 1937 je sv. Jožef naš zaščitnik, njegov praznik pa naš praznik dela. Pozivamo vse podružnice, da ta praznik dostojno proslavijo, kajti le duhovno močni bomo zmogli težko nalogo, ki smo si jo nadeli. Držite se navodil okrožnice. Za vse ljubljanske in okoliške podružnice se vrši ta dan ob 9. uri sv. maša v palači Vzajemne zavarovalnice na Miklošičevi cesti, nadaljna proslava pa v Delavski zbornici. Naj vsak stori svojo dolžnost in postavi na svoje mesto celega moža.

Rudarji.

Rudarji, pokonci glave! Volitve v bratovske skladnce so za nami. Po dosedanjih predpisih so imeli v njih vso moč — marksisti. Z uvedbo novega proporcionalnega volilnega reda, ki si ga marksisti, sicer tako vneti za najčistejšo demokracijo, niso prav nič želeli, je konec starega monopola. Izid volitev nas sicer ne more zadovoljevati. Čudimo se mu pa tudi ne. Saj je samo posledica nezadovoljstva, ki žene ljudi na levo, in do katerega je prišlo po zaslugi jugoslovanskih nacionalistov, ki so toliko časa vodili državo, niso dali delavstvu svobode gibanja, niti niso reševali njegovih težav. — Rudarji, krščanski strokovničarji! Kvišku glave! Iti moramo na podrobno delo in na pridobivanje tovarišev za naše ideale. Če bomo storili svojo organizacijsko dolžnost, bo pri drugih volitvah naša dejanska moč povdarjena kot letos.

Živilski delavci.

Slaščičarji ZZZ Ljubljana. Naše delovne razmere se iz dneva v dan slabšajo. Nihče si ne more sam v ničemer pomagati. Da zajezimo samovoljno izkoriščanje s strani nekaterih naših gospodarjev in da naše službene odnose novim razmeram prilagodimo, smo se odločili, da se strnemo v strokovno družino. V zadnjih 14 dneh smo imeli že dva sestanka, na katerih nam je strokovni tajnik tov. Sešel razlagal naše dolžnosti do sotovarišev in o pravicah, ki nam po božjih in naravnih zakonih pripadajo, namreč človeka dostojno življenje. Pogovorili smo se tudi o bodočih nalogah, katerih se hočemo lotiti, čim bomo utrdili svoje vrste. Zato tovariši na delo! Na prihodnji sestanek naj pripelje vsakdo vsaj enega tovariša, da se bodo naše vrste podvojile in potrojile.

Lesni delavci.

Rimske Toplice. Končno bomo le povedali svoje. Na praznik sv. Jožefa 19. III. bomo imeli ustanovni občni zbor podružnice ZZZ. Vršil se bo po prvi sv. maši ob 8. uri pri Sv. Marjeti, v gostilni Pušnik. Vabljeni člani in prijatelji! Občnega zbora se udeleži tudi zastopnik centrale.

Oblačilni delavci.

Celje, Ptuj, Murska Sobota itd. V teh krajih je veliko delavk zaposlenih pri izdelovanju srajc, perila in raznih takih stanovanjskih reči. Do tu bi bilo vse v redu, da so delavke zaposlene, toda v redu ni, da so te delavke z nekaj izjem tako sramotno nizko plačane, da presega že vse meje. Saj zaslužki 300 Din mesečno pri celotni lastni oskrbi, ali dnevno reči in piši 5 Din niso posamezni slučajji. Tu se neha vse: vsi dobički, vse tanižeme, vsa umazana ali neumazana konkurenca med posameznimi izdelovalci in ves zasebni luksuz, gre na račun teh najbednejših delavk. Tako stanje je sramotno. Zakaj neki se vrše ankete za zatiranje prostitucije, za omejevanje pijančevanja in za moralno povzdigo naroda? Če globlje pogledamo, vidimo, da je strašna ironija, ko ljudje, ki se udeležujejo javnega dela in imajo dolžnost ščititi nezaščitene, pa ničesar ne stori. Podobni so farizejem, ko se odtegujejo svojim dolžnostim, ko vedoma povzročajo še hujše zlo in malodušje. Le tako naprej, potem že veste, komu bo šla pšenica najbolj v klasje. Na zadevo se bomo še povrnili, pa tudi ne odnehali prej, da pridejo brezpravni do svojih pravic. To nam nalagajo krščanska načela, na temelju katerih delamo. Za nas tudi drži, da kdor se h krščanstvu prišteva, mora tudi v praktičnem življenju ta načela dosledno uveljavljati in biti napram svojemu bližnjemu tak, kot velja druga božja zapoved, ako pa mu to ne gre v račun, naj se javno prizna za farizeja, da ne bo zmed ...

Fotografi.

Ljubljana. Življenje lahko imenuješ boj proti svojim vidnim in nevidnim sovražnikom. Smisel življenja pa ravno zmago nad samim seboj — nad svojimi slabostmi (nevidnimi sovražniki) in pa zmago proti tistim, ki ti nočejo nuditi eksistence, tem

Vsa važna mesta v Sovjetski Rusiji so zavzeli židje

Na sliki vidimo v sredini zloglasnega šefa krvave »čেকে«, Ješova, pri sprejemu tistih policistov, ki so se glede ubijanja beguncev iz Sovjetije naboj odlikovali. Na skrajni desnici dva žida: Lev dr. Belski in Jankel S. Agranov. Belski je namestnik Ješova in se je proslavil zlasti s tem, da je obtožencem znanih moskovskih sodnih razprav z nasilnim strupom izsilil priznanja, nakar so bili obsojeni na smrt. Na skrajni desnici vidimo žida Frinovskega.

več ti vsled egoizma in osebnega sovraštva odtegnemo še zadnjo možnost upravičenega zaslužka. To je večna borba za obstanek, ki se je začela ob ustvarjanju človeka, ki traja še danes in ki bo trajala do konca sveta. V ta vrtimec smo padli tudi mi. Ker si pa vsak človek na svetu hoče čim bolj olajšati težo življenja, smo se tudi mi poslužili edine, največje ugodnosti delavca: organizacije. Združili smo se, da bomo močnejši, da bomo naše težave lažje prenašali in dosegli svoje pravice. Z velikim optimizmom smo stopili v borbo k izboljšanju našega stanja in tistih, ki pridejo za nami. Z velikim optimizmom smo dvignili glas in z jasnimi in odkritimi besedami povedali napake in prestopke mojstrov proti socialnosti in proti svoji vesti. Čeprav je bil naš glas upravičen, vendar je bil podoben liki žejnega popotnika v puščavi, ki kliče na vse strani na pomoč za rešitev, da dobi blažilne in osvetojoče vode, pa ga zajame peščeni vihar, v katerem zamrejo vsi njegovi klici. — Ker je naša akcija dvignila v mojsterskem gnezdu velik pozor in nezadovoljstvo, rekli bi nekako senzacija, nekaj novega, posebno ker nas s svojimi blažilnimi, uspavajočimi dopisi vsled premočnega organizma niso mogli uspavati, kakor pred letom dni in videč vedno večji upliv naših dopisov in vedno večje razkrivanje njih grehov, so koncentrirali vse svoje sile proti »duhovnemu vodju« (tako je pisal v dopisu funkcionar) naše organizacije. Z ene strani so hoteli vcepiti pomočnikom nezaupnost do njega z lažnjivimi in zasmehljivimi vestmi. Ko pa tudi to ni nič pomagalo (zagovarjati se ne morejo, ker so naši očitki upravičeni), pač pa z odpovedjo njegove provizijske službe z motivacijo g. mojstra, češ, da ga od sedaj naprej gg. kolegi vsaj ne bodo zvečili kot gumi po ustih. Glavni namen tega manevra pa je bila demoralizacija naših članov in poznejši vpliv nad njimi: »In udaril bom pastirja.« Vendar se jim ni obneslo v drugem razven v tem, da je eden izgubil službo, drugače so pa »ovce« same tako pametne, da ne bodo pustile »volkovom«, da se približajo njihovi »staji«. — Tovariši! Blamirali in umazali se nismo mi, pač pa fotografsko združenje samo, ki hoče s svojo brutalnostjo pogaziti še tisto, kar je bilo prej. Kot protisunek na naše zahteve je vzel v atelje g. funkcionar nekega Bosanca (o katerem se je izrazil, da nič ne zna). Usoda slovenskih pomočnikov pa pa je še nadaljna brezposelnost. Tu pridemo zopet na znan pregovor, da »Slovenec ne spoštuje Slovence« in ne zna ceniti njegove sposobnosti, dočim v drugih delih države je edino Slovenec prvovrstna moč. Zato bomo v enem ali drugem slučaju ostali še vedno neizpodbitno pri naših zahtevah. V naši organizaciji ni polovničarja! Zato pa bomo tem lažje kljubovali vsem sunkom svobodomiselnih družbe, kakor kljubuje osamel bor med skalovjem proti vetrovom. Zato naj bo naše geslo: »Ali organizacija brez omahljivcev, ali pa omahljivci brez organizacije! — Naslednji praktični sestanek se bo vršil v sredo dne 17. marca ob 8. uri zvečer v ateljeju Pavlovič, Poljanska cesta. Prisnite vsi aparate! Vabljeni vsi! — Fotograf.

Naročajte „Delavsko fronto!“

René Bazin

16

Žito poganja.

Roman.

Po stoštiriinpetdeseti izdaji prevedel Viktor Čokan.

— Verjameš Mihael, da sem ganjen radi svidenja z Žakménom. Petnajst let! Pred petnajstimi leti je bil pod mojim poveljstvom pri šestem eskadronu težkih konjenikov. Trda glava, polna moralizujučih vojakovih idej, apostolata, kakor je on pravil, pri katerih sem mu moral pristriči krila, toda bil je dober oficir, strog proti sebi, dober proti vojakom, na konju trden, trden v vsakem oziru. Gotovo se je spremenil, telesno?

— Ne verjamem. Nekoliko se je odebil.

— Seveda, na kmetih. Mi verjameš, da je radi mene prekinil svojo kariero? Kajti na vse zadnje sem jaz izzval njegovo ostavko. Misli je, da ne more več ostati... Jaz mu nisem rekel, da naj odstopi...

General se je sprehajal, ozirajoč se na levo na ozka zrcala, ki so ločila lesene okvire od čistega platna.

Vrata v ozadju so se odprla. Neki mož je vstopil, bil je plečat, polnokrven in hitre hoje. Do srede salona se je pognal in stisnil lahko se priklanjajoč ponujeno roko.

— Malo osramočenega me vidite, moj general. Kar v suknjiču in grobih čevljih sem. Prihajam od pregledovanja travnikov za pašo.

— Da, da, pašniki, deželni mejnik;... spominjam se. Pozdravljen Žakmén! pozdravljen!... srečen sem, da vas vidim!

Držal je v svojih rokah, roko bivšega oficirja, ki je postal kmet. Nekoliko ga je zaobrnil, da ga je

Tehnično osebje Narodnega gledališča v Ljubljani.

Naša organizacija obstoja že dva meseca, pa žal nimamo pokazati vidnih uspehov. Članov se je priglasilo 30 od 50, ki spadajo v našo stroko. Od organiziranega članstva bi lahko videl, da jih je komaj ena tretjina, ki pojmujejo res pravi pomen strokovne organizacije. Kljub temu pa vsi priznavamo, da nam je stanovska organizacija neobhodno potrebna. Misel iste smo gojili že več let, pa se nam do sedaj še ni posrečila. Večkrat smo že pripravljali in vlagali naša stanovska pravila na merodajnih mestih, pa se je vedno našla kaka mala napaka in tako so nam bila pravila vrnjena. Sprevideli smo, da nam je ZZD najbližja in da nas je premalo za samostojno skupino, zato smo se odločili, da vstopimo v našo sedanjo zvezo. Pravila smo prikojili popolnoma v smislu naše stanovske organizacije. Torej je organizacija tu in treba je začeti z delom. Na občnem zboru izvoljeni odbor pa ni kos vsej nalogi začetka naše skupine. Članstvo mora stati odboru vedno ob strani s stvarnimi predlogi in rednim plačevanjem članarine. Zato so nam pa potrebni pogosti članski sestanki, ker le na njih lahko iznesemo želje vsega članstva. Še neorganizirane člane bi pa prosili, naj ne delajo proti interesom organizacije in z odvajanjem od nje. Če ste sami proti naši stanovski skupnosti iz gotovih razlogov, potem vsaj ne odvajajte še drugih od nje, ki imajo voljo sodelovati v naših vrstah. Priznavam, da organizacija za nastavljenе tovariše nima tako velikega pomena kot za nenastavljene. Vem, da se naše delo popolnoma razlikuje od drugih tovarišev v privatnih in državnih službah. Vprašam pa tovariše, ki mislijo, da se jim ne more pripetiti nič neljubega: Ali je vaša pre-

vedba pravilna? Ali dobivate plačo, ki je primerna službenim letom? Ali se vam ne zgodi večasih kaka krivica, proti kateri ste kot poedini brez moči? Ali velja za vas osemurnik? Ali imate kak dan počitka, do katerega imate po zakonu pravico? Ali niste sodelavci svojih nenastavljenih tovarišev, ki uživajo iste dobrote? So pa še druge »dobrote«, ki bi se morale in mogle reševati v okviru organizacije. — Kaj pa dotični, ki se bojite, da se vsak čas podere stol pod vami, na katerem sedite že po sedem, osem in več let? Zakaj še niste nastavljeni? Kdo je temu kriv? Zakaj se bojite priznati, da ste člani naše stanovske organizacije? Zakaj se ne upate upreti krivicam? — Zato, ker niste dovolj zavedni člani svoje stanovske organizacije! — Vsi pa, ki še niste organizirani, stopite v organizacijo in to brez strahu. Naša organizacija je oblastveno potrjena in s tem dejstvom mora vsakdo računati! — Glede tega, zakaj je ostalo toliko naših članov brez prevedbe, smo interverirali našega g. upravnika. Odgovor od g. računskega inšpektorja pa se glasi, da se po letu 1924 ni izvršila nobena prevedba. To pa ni točno, ker vemo za primer, ko je bil preveden neki tovariš, kateri takrat sploh še ni bil v službi pri gledališču. In še za drug primer vemo. Tega ne navajam zaradi zavirljivosti, pač pa zato, da ugotovim, da odgovor ni bil točen. — Iz vseh gornjih dejstev je razvidno, da so se nam in se še vedno gode krivice, katere bomo mogli odpraviti le v skupnosti. Zato bomo sklicali v kratkem članski sestanek, na katerega pridite prav vsi, tudi še neorganizirani! Na sestanku se bomo razgovorili o našem splošnem položaju, o katerem bomo zainteresirali naše predpostavljene in tudi g. ministra dr. Kreka. Zato še enkrat: Na svidenje na sestanku!

Domače vesti.

Novi belgrajski nadškof posvečen. Zadnje nedeljo je v Zagrebu nadškof dr. A. Bauer posvetil za škofa novoimenovanega belgrajskega nadškofa dr. Ujčića.

Starosta slovenske duhovščine umrl. V starosti 97 let je zatisnil v Gospodu oči na gradiču Okroglo pri Kranju g. monsignor Tomo Zupan. Rajni je bil rodom iz Breznice na Gorenjskem, sorodnik pesnika Prešerna in je 41 let poučeval veronauk na gimnaziji v Kranju in Ljubljani.

Za novega šefa kmetijskega oddelka pri banki upravlja v Ljubljani je imenovan g. inženjer Lambert Muri.

Že zopet komunistični brezbožniki na delu. Maja leta 1935 je bil slovesno blagoslovljen euharistični križ na gričku na Loškem, ne daleč proč od cerkvice nad vasjo Okrajnik v bližini Cerklince. Križ je bil zelo čislán od vernikov, najlepši v dekaniji in opremljen s strelododom. Ta križ so brezbožniške komunistične roke v eni izmed zadnjih viharnih noči podžagale. Orožniki so z vso marljivostjo na delu, da bi že enkrat prijeli zločince in bi verni narod zvedel kedo in odkod da so.

Drzni vlomi v trgovine. Na Tezmem pri Mariboru so oškodovali vlomilci trgovca Mernika za 10.000 Din. — V Novi vasi pri Mariboru ima trgovec Anton Lobnik vsled vzloma 10.000 Din škode. — V Žičah pri Konjicah je vlomila v trgovino Alojzija Ribiča cela tolpa in je odnesla blaga ter raznih predmetov za 40.000 Din.

S prestreljeno nogo v bolnico. V mariborski bolnici se je zatekel s prestreljeno nogo Otmár Koban, 20letni kamnoseški pomočnik iz Rač. V bolnici je izpovedal, da se mu je v žepu sprožila pištola in ga je zadela krogla v nogo.

Stekel pes je obgrizel v Bezeni pri Rušah šest oseb, katerim je nudila mariborska bolnica pomoč.

Tovorni avto zadel ob kolesarja. V Mariboru na Aleksandrovi cesti je zadel tovorni avtomobil

iz Središča ob kolesarja Mihaela Zdravca, pekovskega pomočnika. Zdravec je dobil pri sunku s kolesa poškodbe na roki ter plečah, kolo je zdrobljeno.

Vlomilec obiskal krmčarja. V Guštajnu je napravil še neodkrit storilec nezaželjen obisk pri krmčarju Petru Ringu. Odnesele je razne pijske in precej cigaret.

Nepredvidnost s staro puško. V Ploderšnici v Slov. goricah se je sprožila vsled nepredvidnega ravnanja puška 13 letnemu posestniškemu sinu Franc Kocbek. Naboje je zadel fanta v trebuh in so ga prepeljali v mariborsko bolnico.

Huda nesreča vsled padca z drevesa. Drevesa je čistil na Janzevskem vrhu pri Ptujju Janez Švajgl, 50 letni viničar. Padel je z drevesa 8 m globoko in si je zlomil desno roko ter nogo. Težko poškodovanega so prepeljali v ptujsko bolnico.

Trije nevarni tički zopet na varnem. Kočar Franc Bobnar in Slovenjgoričan Engelbert Fras sta se spoprijateljila v mariborski kaznilnici. Zadnja amnestija jima je vrnila svobodo in takoj sta jo začela zlorabljati za večje ter manjše vlome po Slov. goricah. Pri vlomilskem poslu jima je pomagal Feliks Vračko iz Hlapja pri Sv. Jakobu v Slov. goricah. Omenjeno trojico so aretirali orožniki iz št. Ilja.

Sezonski delavci za Belje. Na državno posest Belje bo šlo letos iz Prekmurja za 6 mesecev 920 sezonskih delavcev. Letos so zvišali tem delavcem plačo, moškim od 8 na 12 Din, ženskam od 8—10 Din na dan. Skrčili so tudi delovni čas.

Z vrvoj si je končala življenje v Mur. Soboti zaradi neozdravljive bolezni kuharica Franciška Kaučič.

Starček utonil na povratu proti domu. Štefan Rakar, 65 letni mali posestnik iz Čepincev v Prekmurju, se je mudil na obisku pri sorodnikih. Na povratu proti domu je zgrešil v temi pot, padel v potok v Otovčih pri Lendavi, kjer so ga našli utopljenega.

Obsojen ubijalec. 23 letni delavec Štefan Hozjan iz Trnja v Prekmurju je zaklal 27. januarja po nedolžnem Adama Cigana, čevljarskega pomočnika. Ubijalec je bil zadnje dni v Mariboru obsojen na 6 let robije.

Razočaran vlomilec. V Apačah ob severni meji je obiskal nezazeljen ponočnjak Avstrijsko soto zdravnik dr. Julija Matthey. Vse je premetel, ker je iskal denar, katerega ni bilo in je moral oditi praznih rok.

Pri preizkušanju motornega kolesa si zlomil nogo. Na cesti iz Gornje Radgone proti Apačam sta preizkušala novo motorno kolo: mehanik Albert Koler iz Gornje Radgone in lastnik kolesa Anton Kiršner, trgovec v Stogovcih. Na ovinku je zadel mehanik ob brzovavni drog, katerega je prelomil. Koler je dobil pri trčenju le lažje poškodbe, pač pa si je zlomil trgovec nogo in so ga oddali v bolnico v M. Soboto.

Kurji tat prijet. Po Apaški kotlini in po št. Lenartu v Slov. goricah se je klatil dalje časa Rudolf Bernhard, doma iz okolice Radgone in avstrijski državljan. Ponoči je vlamjal v kurnike in prodajal zaklano in osnaženo kuretino v Maribor. Kurjeja tata so te dni orožniki prijeli in predali sodišču.

Vlom v župnišče med službo božjo. V špitalscu pri Slov. Konjicah je vdrl med službo božjo neznanec v župnikovo pisarno in je odnesel 8000 Din gotovine, več hranilnih knjižic in razne listine. Ukradeni denar je obstojal iz raznih skladov in zbirak.

Z lesenim drogrom mu prebil lobanjo. Z vinogradnim delom je bil zaposlen pri posestniku Jurju Zoreu pri Sv. Petru pod Sv. gorami Franc Dušič, 33 letni posestnik na Veterniku nad Kozjem. Pri delu je zagnal v Dušiča lesen drog in mu prebil lobanjo Anzelm Koren, doma iz občine Sedlarjevo. Poškodovani se zdravi v celjski bolnici.

Rudarja podsulo. V premogovniku Liboje pri Celju je podsulo 23 letnega rudarja Franca Švarca, katerega so spravili v celjsko bolnico z nalomljeno hrbtenico.

Pomotoma zastrupil brata. 12 letni najemnikov sin Jožek Prešiček na Polzele je dal pomotoma piti svojemu triletnemu bratcu octovo kislino. Smrtno nevarno zastrupljenega otroka so prepeljali v celjsko bolnico.

Nesreča vsled splašena konja. Na vozu se je vračal iz vinograda Franc Mahorič, gostinčar in posestnik v Poljčanah. Splašil se mu je konj, padel je pod voz in si je zlomil levo nogo v gležnju.

Smrtna nesreča pri napeljevanju električne razsvetljave. Sami vaščani so napeljevali električno razsvetljavo v vasi Šemnik pri Zagorju ob Savi. Pri tem opravilu je ubil električni tok 19 letnega posestnikovega sina Cirila Hribar.

Smrtno ponesrečil. Ob železniški progi pri restavraciji Stegu v Celju so našli mrtvega 26 letnega čevljarskega mojstra Franca Gučeka. Vračal se je iz Pečovnika na svoje stanovanje v Zagrad in je preslišal za njim prihajajoči tovorni vlak. Lokomotiva je odbila Gučeka na kamen, kjer si je prebil lobanjo in je obžal mrtev.

Prometna nesreča. Avguštin Žagar, posestnik v Ložnici pri Celju, se je vračal na večer z vozom brez luči iz Tremerja proti domu. V njegov voz je zadel avtomobilist in mu je enega konja tako poškodoval, da so ga morali ubiti na mestu, drugi je dobil le lažje poškodbe. Žagar ima 5000 Din škode.

S težko poškodbo v bolnico. V Zloboru pri Mozirju je napadel Franc B. ženo 38 letnega kočarja Martina Mohorko v Zloboru. Mohorko je pohtel svoji ženi na pomoč, a B. ga je zabodel v desno stran vrata in v obe roki. Težko poškodovani se je zatekel v celjsko bolnico.

Otrok padel preko betonske škarpe in utonil. Šestletni Milan, edini sin strugarja Saterja v škofji Loki, se je spotaknil ob visoki betonski škarpi in padel preko nje v Poljanščico, ki je dečka odnesla. Truplo je vrgla voda na skale pri Goričanah pod zatvornicami.

Junaški monter. Nad Črnuškim mostom sta veslala po precej narasli Savi sin gostilničarja in pekovskih vajencev. Fanta nista prav veslala in radi tega se je prekucnil čoln. Eden od fantov se je hitro rešil, drugi se je pričel potapljati. K sreči je bil priča smrtno nevarnosti g. monter Rupert iz Ljubljane. Obleden je skočil v Savo in rešil potapljujočega se.

V zadnjem hipu se rešila. Franc Krašovec, knjigovodja in šofer, se je peljal z osebnim avtomobilom iz št. Vida pri Stični proti Kamniku. V Črni je odredila zavora, avto je zdrčal navzdol ter obvisel med dvema smrekama nad prepadom. Vsled počenja nekkih cev je začel avtomobil goret in v zadnjem hipu sta se še rešila iz voza oba potnika.

videl pri polni svetlobi. Bil je nekoliko bleđ. Gledal je nagnjen in obrnjen s hrbtom proti oknu, široki Žakménov obraz, ki je pri ganjenju še zardel.

— Isti je: lasje na ščetko, oči črne brez očitanja in brez strahu, nekoliko usločen nos in kratko pristrizene brke... Sivih brk je bilo še malo; Žakmén niste se spremenili; komaj nekaj ste se zredili, kakor vaši voli pri piči... Ah! oprostite, gospodična, nisem va svidel...

Gospod Meksimid je izpustil roko svojega gostitelja in s paznim očesom pozdravljal Tončko Žakmén, ki je prišla za očetom in jo je le Mihael opazil. Mlada sta se že pozdravila. Poveljujoče generalovo oko je postalo oko poznavalca, ki se na pol pripre, ki s pogledom boža, pogleda okoli in se na ista mesta večkrat vrne. Ta nedotaknjena mladost, ta ponosen in fin obraz, ti zlati lasje, ta vitka rast in toliko naravne gotovosti...

— Nisem imel prav, da sem se čudil... Nisem se takoj spomnil, toda gospodičini predniki so bili umetnikom za vzorce... Iz stare rodovine ste; za vruga, Žakmén, zakaj ste opustili naslov?

— Moj oče je to naredil in jaz sem nadaljevala... Mislim je, da ga bodo tukajšnji kmetje bolj ljubili, če se bo imenoval le gospod Žakmén.

— Mu je kaj pomagalo?

— Ni. Ko je kandidiral pri volitvah v Glavni svet, so kričali nanj: »Dol s kapitalizmom!« namestu, da bi kričali nanj kot na plemiča: »Dol z desetino!« To je vse.

— Mu morate sličiti?

— Precej. Toda sedite vendar, moj general! Tukaj v naslanjač? Ne? Imate rajši stol, navajenost na sedlo...

— Gospod Žakmén se moti, je prekinil Mihael. Njegov oče je zapustil velik ugled agronoma, ki je

bil znan daleč naokoli in so ga ljubili. Imeli so ga za pravičnega in uslužnega. Volitve ne dokazujejo ničesar.

— Seveda, kar zmanjšuje tvoje človekoljubne sanje, ne dokazuje ničesar. Pomislite, Žakmén, moj sin je branil pred kakimi štirinajstimi dnevi stavkarje, ki so pred mano tulili Internacionalo... pred menoj!

— Oprostite, jaz sem pojasnil preprosto...

General se je obrnil proti drugi strani sobe, kjer sta sedela na kanapeju Mihael in gospodična Žakmén. Mlad glas je odgovoril:

— General, hočete, da vam povem svoje mnenje o naših drvarjih?

— Seveda, gospodična!

— Jaz imam vtis, da so sirote brez očeta in brez matere. Brez očeta, da bi jih vodil...

— To se nas ne tiče.

— Brez matere, da bi jih ljubila.

— Ste jim mogoče za mater?

Mala ponosna glavica se ji je nagnila, oči so se zasvetile.

— Daj, jaz jih ljubim. Lahko bi šla sama do konca teh gozdov, preko reke in hribov, ki ga vidite skozi okno — niti eden me ne bi psoval, vem pa, da bi me branili.

— Ej, gospodična, ne bojte se, da bi vam ugovarjal! Lepo telo in osemnajst let, to sta dva močna vzroka, da gledate vse lepo. Prvega nisem nikdar imel in drugega nimam več. Mi boste oprostili... In vi ste zadovoljni s svojim bivanjem v Vokréz, Žakmén?

»Plemiški kmet« je prekrizal noge in tiho gledal svojega bivšega poglavarja. Njegov obraz, navadno zaprt in hladen, je postal trd. General je to opazil in se je pripravil, naslonil se je nazaj, nagnil glavo,

Dve smrtni železniški nesreči. Na postaji Raddehova na Dolenjskem je vlak smrtno povozil neznanca. — Med postajama Gor. Radgona in Slatina Radenci je na nezavarovanem prelazu pri Črešnjevih zašel pod večerni vlak gluhomimi berač U. Papič iz Bakovcev v Prekmurju. Lokomotiva je revežu odrezala nogo in ga je tudi tako poškodovala, da je umrl drugi dan po prepepljavi v bolnico v Murski Soboti.

Strelci na osebnih avtomobilih. Josip Synovec, ravnatelj Kranjske tekstilne tovarne »Jugobruna«, se je vračal v avtomobilu iz Ljubljane z denarjem za izplačilo delavcev. Med Pirničami in Smednikom so oddali neznanca na avto več strelcov, od katerih so preuknjali štiri stene avtomobila. Slučajno ni bil zadet ne ravnatelj in ne sofer, ki je pogнал avto v največjo brzino in rešil gospodarja in sebe.

Vlom v vilo. Na Bokalcih nad Ljubljano so vlomili neznanca s krampi v vilo dminikarskega mojstra Kerneca, ki ima vsled vloma 6000 Din škode.

Smrtna žrtve tihotapstva. V Stari trg pri Ložu se je povrnil pred kratkim Tone Vrhovec. Fant je bil brez denarja in bi si bil rad nekaj na hitro roko zaslužil. Podal se je v družbi več tihotapcev na šverc proti jugoslovansko-italijanski meji, kjer jih je zalotila in pozvala na stoj obmejna straža. Švercarji so se spustili v beg, padli so iz graničarske puške strelci in krogla je od zadaj smrtno pogodila mladega Vrhovca, ki je bil prvič na tihotapski poti.

Ciganska sleparija. V Zakutu pri Brežicah je izvilkel od kmeta Gerjeviča cigan pet jurjev pod pretvezo, da brez denarne pomoči ne more dvigniti 400.000 Din, katere si bosta pozneje z Gerjevičem delila. Lahkoverni kmet je nasedel ciganskemu sleparju, ki je hitro zginil s petimi tisočaki.

Nočni požar povzročil 40.000 Din škode. V Stražnjem na Dravskem polju je v noči zgorelo posestniku Antonu Napastu: 2 parmi, kolarnica, drvarnica, svinjaki, škedenj in razno orodje. Škoda znaša 40.000 Din.

Dva požara. V Slivnici pri Mariboru in sicer v Skokah je zgorel 8000 Din vreden škedenj posestniku Vinku Nachtigalu. — V Globokem pri Makolah je upepeli ogenj gospodarsko poslopje posestniku Jožefu Bohaku.

Domačija pogorela. V Lancovi vasi srez Ptuj je upepeli ogenj domačijo posestniku Antonu Kmetecu. Požarna škoda je krita z zavarovalnino.

»Ljudska samopomoč« v Mariboru sprejme vse zdrave osebe od 17. do 70. leta za pogrebno in izplačuje po vseh umrlih članih, ki so pristopili po 1. novembru leta 1933, polno zavarovano vsoto, po članih pa, ki so pristopili pred 1. novembrom leta 1933, le začasno znižano zavarovano vsoto po vsakokratnem tozadevnem sklepu občnega zbora in po odločenju kr. banske uprave. Po smrtnih slučajih v mesecu januarju, 82 po številu, smo izplačali upravičencem takoj v gotovini Din 529.550, torej nad pol milijona Din v enem mesecu. — Kdo še more potemtakem dvomiti o solidnosti in poštenosti naše institucije, ki je izplačala po svojem skoraj desetletnem obstoju do danes že nad 29 milijonov na pogrebninah in Din 400.000 na podporah (dotah) po polnoletno postalimi mladoletnimi člani. Ves ta denar je ostal v Sloveniji in prvo pomoč preostalim umrlega, oziroma polnoletnega, torej je ljudska samopomoč prava domača zavarovalna institucija za pogrebno in doto, ki izplačuje točno svoje obveznosti po blagajniških pravilih.

ZZD je pri volitvah v Bratovsko skladnico dobila v Velenju 164 glasov.

Dne 28. februarja so se vršile povsod, kjer se nahaja rudarska in plavžarska industrija, volitve v Bratovske skladnice. Vršile so se tudi v Velenju. Že od nekadašnje laste nekaj monopol nad temi ustanovami marksistične organizacije in je oženj v stregi, če se hoče približati kakšna druga organizacija. Tako je bilo pri

teh volitvah tudi v Velenju, kjer si je drznila postaviti svojo zeleno listo tudi podružnica ZZD. To je rdečkarje tako razburilo kot purana, če mu pomoliš rdečo cunjko. Najprej so seveda prorokovali, da je trud brezuspešen, da ne bodo spravili zeleni niti potrebnih podpisov skupaj za pravilno vlaganje kandidatne liste. Sploh pa, da je zastoj vsak trud in da je stran vržen vsak glas, ki bi od strani rudarjev padel za zelene.

Ko pa so končno videli, da vsa zadeva le ni tako nedolžna, da ZZD pridobiva na simpatijah pri rudarjih, so začeli rdečkarji o stvari resno premišljati in padla je odločitev: »Na dan s kanoni velikega kalibra!« Odprla so se vrata stare rdečkarske ropotarnice. Sicer smo navajeni njihovega grmenja, ki se ponavadi razblini v nič. Razne njihove predpotopne fraze ne vžigajo, niti nas ne razburjajo. Nekaj drugega pa je, če se prično poslušati stvari in očitkov ter jih nalagati na tuja ramena, samo da bi oblatili našo organizacijo. Kam spada to, da se poslužujejo trditve, da odgovarja naša organizacija za stvari, ki so se dogodile že pred časom našega začetnega dela in v zvezi s tem trositi vesti, češ, kaj boste volili zelene, saj vlada bo itak kmalu padla itd. Njihova agitacija je v vsem tem izzvenela v neko politično borbo, kot pri državno-zborskih volitvah. Toliko se že zlepa ni napadalo sedanje vlade kot pri tej volilni borbi.

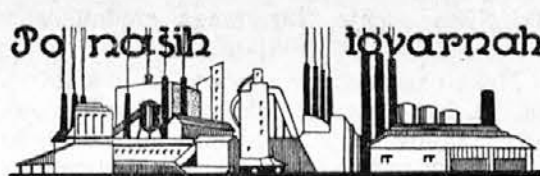
Začuden smo se spraševali, kakšen namen imajo rdečkarji? Ali imajo namen, da zmagajo pri volitvah, ali pa, da so jim bile te volitve dobrodošlo sredstvo, da pomagajo gotovim silam na rušenju avtoritete sedanje vlade? Tako na eni strani rujejo proti vladi, na drugi stavljajo zahteve in če jim le kaže, razpalijo delavstvo do nerazpoloženja. Z letaki oznanjajo svojo baharijo, kako da so samo oni zmožni sanirati socialno zavarovanje rudarjev. Seveda pri tem lepo zamolčijo, kako znajo sami gospodariti in sanirati samo z lastno močjo svoje gospodarske organizacije in kako jim gre tako delo »sijajno« od rok. Pozabili so pa tudi na Vukovar in na početke našega splošnega socialnega zavarovanja. Bratci, kar pokličite si v spomin malo svoje delo od 1918, ki ste ga takrat opravljali, in o teh rečeh absolutno odločali.

In še nekaj. Pod bivšim režimom se nikdo ni upal ali hotel zganiti, danes pa udri brate po vladi in tistih, ki stoje v bližini poštenih mož, ki vodijo danes našo državo. Mogoče peče tudi to, da mi med našimi ministri nimamo takšnih, ki bi kar v vlaku od Belgrada do Ljubljane zaslužili po pol milijona dinarjev?

Ne bi se spuščali v to zadevo, ali takšna borba zlasti še pri volitvah v Bratovsko skladnico ni resna, niti ni na mestu in jo je zato obsojati.

Tovariši rudarji, kolikor rdečkarjev še niste spoznali, jih še boste! Hvala vam, da ste se pri volitvah dobro odrezali, saj je dobila ZZD vključ vseh ogabni gonji za velenjsko Bratovsko skladnico pri prvem nastopu 164 glasov proti 533 rdečim.

ZZD na delo! — to naj bo odgovor. Za napade na naše politične voditelje pa samo to: Mi jim zaupamo in vemo, da bodo vse storili, kar bo v njihovi moči, tudi za slovenske rudarje.

Jesenice. Kako JSZ na svojih občnih zborih zna »izpeljati« volitve. V nedeljo 7. t. m. je pri nas imela JSZ svoj občni zbor. Navzočih je bilo 117. Od teh ni smelo voliti 8 oseb. Za 40 ne navzočih so imeli pooblastila, da se v njihovem imenu lahko glasuje. Torej $117 - 8 = 109 + 40 = 190$. Toliko je bilo namreč oddanih glasov. Ne mislite, da je to število zapisal tiskarski škrat! Računsko pravilno bi se glasilo 149, a ker so bili navzoči »strokovnjaki«, je 109 in 40 naenkrat 190. Mi poznamo take strokovnjake, saj bi tudi pri občinskih volitvah radi potvorili rezultate, pa to ni bilo mogoče, ker občinske volitve niso bile občni zbor Jugoslov. strokovne zveze.

Poneverbe komunističnega voditelja.

Znani nemški komunistični voditelj žid Willy Münzenberg je svoječasno pobegnil iz Nemčije v Pariz, kjer ga je ruska vlada nastavila za mastno plačo, da je vodil iz Pariza komunistično propagando v Nemčiji. Münzenberg pa je prav po židovski raje nalagal velikanske vsote, katere mu je dajala ruska vlada na razpolago, da bi zanetil v Nemčiji komunistično propagando, na svoje ime v pariške banke. Ko so mu prišli na sled, so ga pozvali v Moskvo, kjer bi ga bili ustrelili, potem pa ne bi mogli več dobiti nazaj ogromnega denarja, katerega je Münzenberg naložil v Parizu. Zaradi tega so se z njim pogodili, da mu plačajo na leto 200.000 frankov, on jim bo pa stavil na razpolago omenjena sredstva ter ne bo izdal nobenih skrivnosti Kominterne, za katere ve. Na ta način je premeteni žid dosegel svoj cilj ter napravil dober kšeft, za kar mu je itak v glavnem šlo.

Sport v parlamentu. V proračunski debati, ki se sedaj vodi v narodni skupščini, je bilo ob priliki pretresa proračuna ministrstva za telesno vzgojo govora tudi o našem sportu. Med drugim se je konstatiralo, da ni bila organizacija našega sportnega življenja pri nas na pravi podlagi izvršena, ker je izročila vso sportno vzgojo v roke ene same organizacije — Sokola in je zdaj predvidna tozadevna izprememba. Naše ministrstvo za telesno vzgojo je bilo osnovano leta 1932. Vendar se kljub temu naš sport ni mogel prav razviti ter je ministrstvo samo polagalo premalo pažnje na telesno, moralno in nacionalno vzgojo naše mladine ter na dvig sportnega duha, kakor se to dela v drugih državah. Tudi sredstva, s katerimi razpolaga to ministrstvo, niso bila dosedaj zadostna. Zaradi tega so v novem proračunu sredstva precej povečana. Za izvedbo zakona o telesni vzgoji sta predvidena 2 milijona Din, za šolo za telesno vzgojo 750.000, za štipendije za šolanje sportnih učiteljev v tujini 250.000, za ureditev sportnih igrišč 1 milijon, podpore sportnim društvom in zvezam 1 milijon, za zgradbo stadiona v Belgradu 5 milijonov, za Sokola pa je ostala ista postavka, kot lani 6 milijonov. Po načrtih ministrstva se bo začel izvajati v novem letu zakon o obvezni telesni vzgoji mladine, na podlagi katerega se bo morala vezhati v sportnem duhu vsa naša mladina po izstopu iz šole pa do 18. leta starosti. Kakor omenjeno, je prejšnji zakon prevideval, da vrši to obvezno vzgojo Sokol, ki pa naloge ni mogel izpeljati, ker ji ni kos. Po novih določbah bodo imele iste pravice, ki so bile dosedaj rezervirane Sokolom, vse sportne organizacije. Ministrstvo bo izvedlo

organizacijo telesne vzgoje potom banovin in občin v prazničnih tečajih za izvenšolsko mladino. Pomen te uredbe je vsekakor velik in bo njeno izvajanje imelo gotovo znaten vpliv na napredek in popularizacijo sporta pri nas. To je potrebno, zlasti če pogledamo, kako daleč je napredovala obvezna telesna vzgoja mladine v inozemskih državah, predvsem v Nemčiji in Italiji.

Sportna akademija SK Planine. V nedeljo je priredil agilni ljubljanski klub SK Planina svojo sportno-gimnastično akademijo v veliki dvorani Uniona. Prireditelj je posetilo nekaj tisoč ljudi, med njimi odlični gosti: notranji minister dr. Korosec, ban dr. Natlačen, župan dr. Adlešič, zastopnik ministra za telesno vzgojo prof. Ulaga in drugi. Akademija je pokazala moderno smer telesne vzgoje v vsakem pogledu. Celoten program je bil sestavljen na osnovi modernih telesnih vaj, kakor jih v naših krajih ne vidimo. Izvedba vsega programa je bila na vrhuncu ter je klub s tem svojim nastopom znova pokazal, da je postal vodilen v našem sportnem življenju. O SK Planini bomo v bodoče pri sportnih nastopih gotovo še pogosto slišali.

Državno nogometno prvenstvo. Pretekla nedelja je prinesla v državnem nogometnem prvenstvu zanimiv preobrat. Vseh 10 klubov, ki tekmujejo v državni ligi, je nastopilo in prvenstvena tablica se je z nedeljskimi tekmami temeljito izpremenila. Največje presenečenje je bil vsekakor poraz BSK, ki je igral v Splitu s Hajdukom. Spličani so temeljito zagrenili Belgrajčanom prezgodnje veselje, da bodo postali državni prvaki. BSK je bil premagan 4:2. V Belgradu je slovenski reprezentant SK Ljubljana je nastopila proti Jugoslaviji. Belgrajčani so se odlikovali z veliko surovostjo, po vrhu jim je šel še sodnik zelo na roko ter so zmagali 3:0. V Belgradu se je vršila tudi tekma med Baskom in Haškom ter je zmagal prvi 2:1. V Zagrebu je Gradjanski odpravil Concordijo z visokim rezultatom 5:0, v Osijeku pa je Osješka Slavija premagala sarajevsko Slavijo 2:1. Prvenstvena tablica sedaj izgleda takole: Gradjanski ima 16 točk, Hajduk 12, Jugoslavija 12, Slavija (Sarajevo) 12, Bask 12, BSK 11, Slavija (Osijek) 8, Ljubljana 7, Hašk 7 in Concordia 3 točke.

Podzvezno prvenstvo. V slovenski podzvezni ligi so bile v nedeljo zanimive tekme. V Ljubljani je Slovan premagal Reko 6:3, v Kranju SK Kranj — SK Hermes 0:0, v Celju sta bili dve tekmi: Olimp je premagal Amaterja iz Trbovelj 3:2, mariborski Železničar pa Atletike 4:3, v Mariboru je zmagal ISSK Maribor nad SK Rapidom 4:1 in v Čakovcu sta neodločeno igrala SK Celje.

Zimski sport. V nedeljo je bilo več zanimivih tekem, od katerih so vzbujale največjo pažnjo pač skakalne tekme v Planici. Bila je to mednarodna prireditelj, katere se je udeležilo 6 Jugoslovancev, 4 Čehoslovaki, 3 švicarji in 2 Avstrijci. Tekme pa so se vršile na srednji skakalnici, ki dopušča skoke do 65 m dalje. Pred mednarodnimi tekmami se je vršilo skakanje mladega naraščaja ter je v tem tekmovanju nastopilo 60 mladih skakačev, po večini še šolarjev, ki so vsi pokazali izredne sposobnosti in korajžo ter bodo iz njih sčasoma postali še izvrstni skakači. Zatem so sledile mednarodne tekme, v katerih je zasedel prvo mesto Čehoslovak Palmé, drugi pa je bil Novšak. Ostali naši skakači so se v tej ostri mednarodni konkurenci slabo plasirali na zadnja mesta. Žal je bilo slabo vreme odvrnilo gledalce, da je le malo ljudi posetilo zanimivo prireditelj. — Na Zelenici nad Trincem se je vršila v nedeljo tradicionalna tekma v smuku za Glanzmann-Gassnerjev pokal. Zmagal je v tej tekmi, ki je bila silno huda preizkušnja za najboljšo našo smučarje, znani naš mednarodnik Ciril Praček iz Jesenic v času 3:44,12. V moštvenem tekmovanju je odnesla zmago jeseñska Skala ter si priborila pokal za eno leto. — V Gorjušah je imel Slalom klub medkluvske tekme, v katerih je zmagal na 10 km dolgi progi Franc Smolej iz Jesenic. — Veliko zanimanje vlada za akademsko smučarsko prvenstvo naših univerz, ki se bo vršilo v četrtek in petek na Ročci nad Jesenicami. Sodelovala bodo tudi moštva inozemskih univerz. — Velike skakalne tekme na največji planiški skakalnici, določene za to nedeljo, so bile zaradi slabih vremenskih razmer prelozene ter se bodo vršile v nedeljo 21. marca.

Frizerski salon Knez v palači OUZD, Sodna ulica 9, vas najboljše postreže. Trajni kodri z garancijo s posebnim preparatom, specialna vodna ondulacija. Cene zmerne. 54

majhen nasmeh, ki sta ga Mihael in Žakmén poznala, je dvignil črne brke.

- Ste zadovoljni?
- Nihče ni nikdar popolnoma.
- Slišal sem pripovedovati, da ste preuredili naravno rodovitno dolino...
- Nekaj je res.
- Da so volovi iz Vokréz dobili premijo...
- Že večkrat.
- In nazadnje, da ste uresničili koristne stvari.
- Nisem sam.
- Čestitam vam. Fontenjeje še niso na višku.
- To še pride, moj general. Vaš sin dobro začne. Časa je treba. Jaz delam že petnajst let...

Beseda je bila povedana trdo in je zabodla gospoda Meksiméja. Rana o že minulem je še krvavela. Žakmén je trpel. General, nagnjen proti njemu, je bil sedaj pripravljen, da se dvigne in da ga objame in pripravljeno, da se norčuje iz njega, če bi bilo na mestu. Vprašal je:

— Kaj hočete reči? Vam je žal za polkom? V resnici, če bi vedeli, kaj je armada postala, bi bila vaša žalost manjša. Toda, kaj mi imate očitati? Sem mogel drugače ravnati? Nisem naredil svoje dolžnosti?

Preden je Žakmén mogel odgovoriti, je hitra roka iz ozadja nikalno zamahnila.

— Ne, general, moj oče je storil svojo. Ne da bi uvidel posebnost in skoro smešnost, da bi z mladim dekletom razpravljal o vojaškem vprašanju, je gospod Meksimé menjal pogovarjalca s seboj. Bil je užaljen. Njegovi prsti so mrzlično vztrepetali, kar so poznali vsi oficirji, ki so bili pod njegovim poveljstvom.

— Govorite kakor otrok, gospodična. Toda stvari vi ne veste. Bom jih vam jaz povedal. Vaš oče je

bil pri šestem težke konjenice najboljši poročnik, to je res; najbolj točen, tudi to je res; toda najbolj trmast in najbolj klerikalen izmed nas vseh in tudi to je res. Govoril je o teorijah pred komer koli, tudi pred možmi, teorije, na katere vsaj od svoje strani ne dam preveč.

— Bile so nasprotno. — Me malo briga. Bile so učenjaštvo. In učenjaštva v vojašnici nočem; nič teorije, če ni o stanu in nič pridiganja, razen če ni o patriotizmu. On pa je zahteval, da ne bi bilo v nedeljo zjutraj niti pregleda, da bi moštvo lahko šlo v cerkev. Rad bi imel moralno, moralno čtivo, moralne pogovore, vojaško šolo z eno besedo.

— Kakor se zdi, smo jo imeli. — Še ne. In jaz, jaz ne poveljujem šoli, jaz poveljujem vojakom. Ne zahtevam od njih, da bi bili svetniki, niti da bi bili mojega naziranja, jaz jim ne pravim, kako mislim. Zahtevam pa od njih, da ubogajo, da dobro korakajo, da so neustrašeni. Ostalo pa me nič ne briga. Jaz sem iz bivše armade, ki je šla v oženj, ker je to bila dolžnost, iz armade, ki je trpela lakoto, žejo, vročino, ker je bila to dolžnost — dolžnost, čujete? In to je zadostovalo. Radi tega sem posvaril poročnika Žakména, ko je imel v jahalnici brez dovoljenja s konjeniki sestanek. Ko pa ga je imel še drugič, dasi zunaj, pa je prej skliceval po sobah, sem ga za zaprl. In on se je pritožil. Minister pa je dal meni prav. Žal mi je bilo, da je Žakmén, komaj dvaintrideset let star, podal ostavko in zapustil armado. Toda tega, kar sem storil, nisem obžaloval.

— No, tem slabše, general, ker bi morali obžalovati vsaj enkrat.

— Kedaj?

— Pred štirinajstimi dnevi. Zgrazali ste se in pred tem, da ste slišali stavkarje peti Internacionalo.

— Presneto; Kaj ni to nesramno?

— Mogoče ne bi bili peli, če ne bi polkovnik Meksimé povedal sestankov poročnika Žakména.

— Tončka!... Moj general, oprostite!

— Radi vas, ki mislite, da nimate odgovornosti radi duhovne zmede, toda reči bi morali — mea culpa — ker nisem otrok, toda povem vam — ker ste vi in drugi vzeli pogum oficirjem, kakor je moj oče.

— Tončka!

Mihael se je nagnil k njej in ji zašepetal:

— Prosim vas, gospodična!

Gospodična Žakmén je umolknila, tresla se je in prsi so se ji dvigale radi razburjenja. Njen lepi obraz se je hitro izgubil sledi jeze. Z lahnim nasmehom se je obrnila proti Mihaelu in rekla: »Radi vas sem nehala braniti svojega očeta — pred vašim.« General je ni več gledal, gledal je Žakména. Ta je, pogreznjen v naslanjač, okorele roke je imel ob telesu, zapiral oči, kakor človek, ki kruto trpi in noče, da bi ga videli. Med njegovimi obrvmi je blestelo dvoje solz. Takoj jih je čutil gorke na svojih licih in je del roko na obraz. Gospod Meksimé je prijel to ponižno roko. Oba moža sta se znašla stoječ drug proti drugemu.

— Žakmen, moj prijatelj, nikdar nisem nehala žalovati za vami. Različno umevava armado. Drugega rodu sem, toda spoštovanje, vi veste, ljubezen, celo občudovanje, nič se ni izpremenilo! Nič!

Tiho sta se pogledala, roki sta se ločili.

— Ne bi smel obujati teh spominov, če bi bil vljuden, kakor treba, kajti prositi vas moram za uslugo, za veliko...

(Dalje sledi.)